

DRS. S. J. M. BELLEMAN

Cervixuitstrijkjes in Amsterdam

In 1983-1985 is het cervixuitstrijkje opgenomen geweest in het Amsterdamse peilstationonderzoek. In deze aflevering van de Epidemiologische notities de uitkomsten over 1984.*

Inleiding

Bij de registratie is het volgende onderscheid gemaakt:

1. Uitstrijkjes gemaakt op grond van klachten/symptomen:
  - voor het eerst sinds 1 januari 1982;
  - na 1 januari 1982 is al eerder een uitstrijkje gemaakt (herhalingsonderzoek).
2. Uitstrijkjes gemaakt op grond van louter preventieve overwegingen:
  - voor het eerst na 1 januari 1982;
  - na 1 januari 1982 is al eerder een uitstrijkje gemaakt (herhalingsonderzoek).

Preventief onderzoek

In het jaarverslag over 1983 kwam het volgende patroon naar voren:

- Het bereikcijfer van deze verrichting, voor zover van louter preventieve aard, was in Amsterdam belangrijk lager dan

in de regio's waar een georganiseerd bevolkingsonderzoek plaatsvindt: bij Amsterdamse vrouwen van 35-54 jaar werd op jaarbasis bij ten hoogste 13 procent een preventief uitstrijkje verricht, terwijl het bevolkingsonderzoek jaarlijks 23 procent van de vrouwen bereikt.

- Bij de bereikte groep vrouwen werd geconstateerd, dat een groot aantal uitstrijkjes een herhalingsonderzoek betrof, hetgeen erop duidt dat voor de groep die bereikt wordt, een korter interval tussen twee onderzoeken wordt aangehouden dan drie jaar.

De resultaten over 1984 wijzen in dezelfde richting.

- Het bereik van het preventieve uitstrijkje bij vrouwen van 35-54 jaar lag op 276 'eerste' uitstrijkjes en 631 'herhalingsuitstrijkjes', hetgeen neerkomt op 11 preventieve uitstrijkjes per 100 vrouwen in dezelfde leeftijdsgroep. Dit resultaat is praktisch identiek aan dat over 1983.

- Onder de preventieve uitstrijkjes bij deze leeftijdsgroep (276 + 631 = 907) komt een relatief groot aantal 'herhalingen' voor (70 procent). Ook dit resultaat is identiek aan dat over 1983.

De conclusie dat bij die vrouwen die bereikt worden, meer dan eens per drie jaar een uitstrijkje wordt gemaakt, gaat ook nu weer op. Ook wat de andere leeftijdsgroepen betreft, komt eenzelfde patroon naar voren als vorig jaar: er vinden meer preventieve uitstrijkjes per

10.000 vrouwen plaats beneden de onderste leeftijdsgrens voor het bevolkingsonderzoek dan daarboven, terwijl bij deze jongere groepen een wat langer interval tussen twee onderzoeken wordt aangehouden dan bij de 35-54-jarigen (figuur 1).

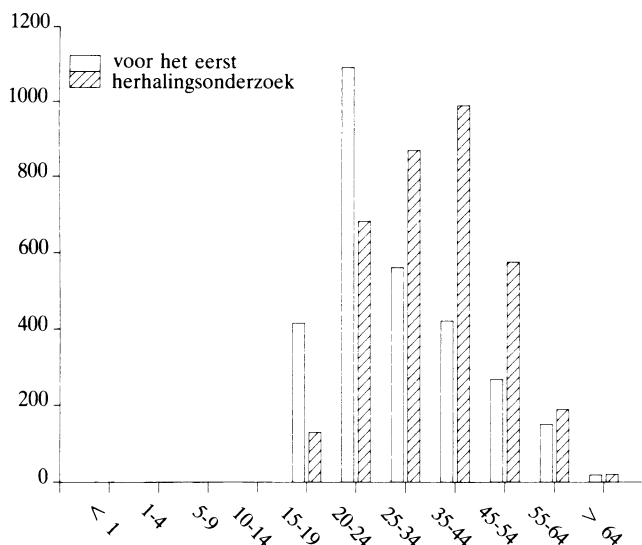
Onderzoek wegens klachten/symptomen

Cervix-uitstrijkjes naar aanleiding van klachten of symptomen zijn, vergeleken met de eerder besproken preventieve uitstrijkjes, in de minderheid. Naar onze mening is dit een signaal dat dit onderzoek als preventieve handeling een vaste plaats heeft gekregen in de huisartspraktijk.

Uit de cijfers kan niet zonder meer worden afgeleid, welke de incidenties zijn van klachten waarvoor een histologisch onderzoek van cervixmateriaal geïndiceerd is; in een ongekend percentage van deze gevallen kan immers een rechtstreekse verwijzing naar een gynaecoloog hebben plaatsgevonden. Wij kunnen slechts vaststellen dat de groep 25-34-jarigen de hoogste incidenties laat zien van deze verrichting; daarbij zij aangetekend dat het in het merendeel van die gevallen om een herhalingsonderzoek ging, wat kan wijzen op de aanwezigheid van chronische of recidiverende klachten (figuur 2).

* Ontleend aan Jaarverslag 1984 van het Amsterdamse Peilstation Projekt.

Figuur 1. Incidentie preventief gemaakte cervixuitstrijkjes in Amsterdam, 1984.

Figuur 2. Incidentie wegens symptomen/klachten gemaakte cervixuitstrijkjes in Amsterdam, 1984.

